

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oșeriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorteeri nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisuri nu se retrămit.

Nr. 117.

Sâmbătă, 30 Maiu (11 Iunie).

1887.

Brașov, 29 Maiu 1887.

Mișcarea electorală este în toiul ei. Discursurile-programe ale candidaților de deputați plouă potopul pretutindenea, toate croite după două calapode: guvernamentală ori opozițională.

Candidații opoziționali se întrec care mai de care să afle o formulă mai grozavă de a anatemia guvernul țiszaist, care precum se vede s'ar cununat pentru veci cu bugetul.

Candidații guvernamentali din contră se întrec în a aduce care mai de care imnuri de laudă șefului guvernului, care cu darnică mână îi împărtașește pe toți din dulcele și bucuriile bugetului.

Tot ce a făcut guvernul țiszaist e rău, strigă opoziționali, pe când guvernamentalii nu vedă decât bine, afară de finanțele statului unde li se 'nfundă cu laudele, fără însă a detrage ceva din valoarea „bărbatului providențial”, cum îl numesc bugetivorii.

Și așa „geniul rău” în jos, „bărbatul providențial” în sus, „patrioții” dau înainte și în cele din urmă toți de o potrivă își încep amarul și își măresc speranțele în câte un strălucit banchet, cu toaste și lautari, toate spre lauda, mărirea și bucuria — pântecelui drept arvună pentru alegerile ce bat la ușă.

Căci aceste svêcoliri electorale, în care joacă mare rol presiunile, amenințările și persecuțiile, pe lângă corupțiunile cu bani, su mănecare și bătură, nu sunt ca în alte state isvorite atât din simțăminte în adevăr patriotice, din nobila emulațiune de a face să se reverse bunătați peste țară și de a i asigura viitorul prin întărirea ei înăuntru, ci sunt nisce lupte isvorite mai mult din lăcomia după putere. Din dorința de a avé un traiu mai fără griji și de înavuțire prin diferite căpătui, din pré mare adorațiune a sfântului buget: e o luptă pentru existență între sături der nesățioși și între flămânzi.

Putere-ar cineva să ia în serios mișcările și luptele electorale din aceste țări cu cârmuirii fispănesci și solgăbirăesci, când scopul final al celor două tabere electorale unguresci ce se combat și același: căpătuirea? Căci câtă vreme „patrioții” maghiari cu patentă kultur-egyletistă se susțin de pe spinarea naționalităților din acest stat, despoindu-le pe acestea cu birurile și făcându-le să sufere tot felul de neajunsuri în biserică, în școală, pe tărâmul politic, numai și numai spre a le slăbi și a trage toate foloșele pentru maghiarism, mai pôte fi vorba că voescă fericirea acestui stat? Când toți fierb în aceeași căldare kultur-egyletistă, fiă guvernamental, fiă opozițional; când toți merg mână în mână când e vorba de măsuri și dispozițiuni asiatică contra liberei dezvoltări naționale a naționalităților; când toți în fine, fiă guvernamental, fiă opozițional moderați ori extremi, agită, învrăjbesc, asmuță în contra naționalităților, le calumniază, le înegresc ori unde și ori-când: mai pôte fi vorba că aceste tabere electorale unguresci ce se combat voescă întărirea dinăuntru a statului și asigurarea viitorului lui?

În aceste lupte electorale, în care se deslănțesc toate pasiunile sêlbatică, urele, vițurile și demoralizarea și care culminează în spargerea capetelor, în frângerea oșelor și în schilăvirea pentru vielă a alegătorilor, decât nu chiar în pierderea vieții; în aceste lupte menite — decât am intra în ele — a ne face sclavii dușmanilor noștri, cari nu voescă să ne recunoscă ca națiune deosebită de a lor, cu drepturi politice naționale, der cari sunt gata ori-când să ne exploateze și să ne întrebunțeze ca instrumente servile pentru interesele lor particulare unguresci, în paguba noastră și a neamului nostru, în aceste lupte — dicem — ar fi o crimă ce am

comite-o contra noastră și a neamului nostru, decât ne-am amesteca.

Destul am fost sclavii dușmanilor noștri, destul le-am servit de i-am ridicat pe umerii noștri, pentru ca aji să se bată joc de noi și de tot ce e românesc; alungă atâta ne-tribnicia din partea noastră și să fim noi stăpâni pe noi, decât mai ținem să fim popor românesc respectat, ér nu batjocurit, huiduit și desprețuit.

Ședându fiecare Român acasă în timpul alegerilor, respectându hotărârile adunării din Sibiu, care dicu că noi Români nu alegem, ne respectăm pe noi înșine, neamul nostru românesc și drepturile lui, pentru recăștigarea căroră luptăm.

Austro-Ungaria și Muntenegru.

Principele Muntenegrului, fiind în drum spre băile Vichy, a petrecut câte-va zile la curtea imperială din Viena, unde a fost primit în modul cel mai cordial. Cu această ocaziune principele a exprimat sentimentele sale de prietenie pentru Austro-Ungaria precum și dorința sa d'a vedea pacea menținută.

„Pester Lloyd” conchide de aci că și relațiunile între Austro-Ungaria și Rusia trebuie să se fi îmbunătățit în mod simțitor în timpul din urmă, ceea ce nu pôte de cât să întărească speranțele, că cesiunile pendinte vor primi o soluțiune pacinică. Diarul pestan sfârșese apoi prin următoarele cuvinte:

„Nu mai este nevoie d'a accentua că Muntenegru tot-d'una pôte fi sigur, drept răspuns la sentimentele sale de prietenie, de prietenia noastră și de respectul convenit față cu interesele sale; der, pentru ca relațiunile cordiale cu monarhia noastră să rămână neturburate, se cere ca pasiunile unor cetățeni muntenegreni nedisciplinați să fie ținute în frâu, cu atât mai mult că acești omeni fac, de sigur, în potri va voinței și intențiunii principelui, treburile revoluționarilor bulgari și agitatorilor panslavisti.”

Răspuns la destăinuirile lui Leflô.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung” răspunde la destăinuirile făcute de generalul Leflô prin câteva note ale ambasadorului german de pe atunci în Petersburg, principele de Reuss. Notele sunt din anii 1875 și 1876 și au menirea a dovedi că nu sunt adevărate destăinuirile făcute de generalul Leflô.

O notă a principelui Reuss, cu data de 22 Aprilie 1875, relatează despre o întrevorbire a generalului de Werder cu împăratul Alesandru, în care Țarul declară că, la temerile exprimate de generalul Leflô despre înarmările germane, a răspuns dânduși cuvântul său de onore, că guvernul împăratului Wilhelm n'are nicicum planuri de atac. Și despre Austria a dis împăratul Alesandru, că nu este nimic de temut cât timp comitele Andrassy, în care are cea mai mare încredere, va fi la cârmă.

O notă a principelui Reuss, cu data de 22 Maiu 1875, relatează despre o întrevorbire a ambasadorului austriac d. de Langenau cu Țarul, despre care întrevorbire d. de Langenau l'a pus pe principele Reuss în cunoștință în secret. Ambasadorul austriac se declară foarte satisfăcut despre cuvintele șise de Țar la adresa Austriei.

Împăratul Alesandru era mulțumit mai ales de primirea făcută de împăratul Francisc Iosef oficerilor ruși de marină în Raguza, și ocupându-se apoi de starea generală a Europei, el observă că, întru cât va exista înțelegerea dintre cele trei curți imperiale, pacea nu va fi turburată. Țarul mai șise că sunt esagerate temerile ce păreau a domni în Paris și făgădui a face tot ce i va sta prin putință spre a potoli spiritele. D. Reuss deduse din aceste declarațiuni ale împăratului Alexandru, că aceasta este menținută într'ascuns în credința că nelinștea pornește dela Berlin. Principele Reuss este sigur că această credință nu era combătută de principele Gorceakoff, și că venea de afară. De aceea întrevorbirea de pe

atunci a celor doi împărați de Nord este privită de principele Reuss ca foarte folositoare.

Prea interesantă este relațiunea principelui Reuss cu data de 22 Ianuarie 1876 despre audiența sa de plecare la Țar, în care ambasadorul afirmă în mod solemn că intențiunile principelui de Bismarck sunt foarte puternice și rugă pe Țar să aibă încredere în cancelar, precum acesta avea în Țar. Împăratul îi răspunde: „Spuneți principelui că și eu am în el o încredere fără margini.” Ba Țarul rugă chiar pe principele de Bismarck, ca, în interesul unității germane, ce era încă cam slabă, să rămână la putere. La casă de o schimbare de tron în Germania, principele de Bismarck va fi și mai trebuincios ca acum. Țarul mai observă că în anul precedent rămăsese cu totul izolat cu asigurarea, că Germania nu se gândesce la un război cu Franța. Țarul respinse mulțămirea ce i se făcu pentru cele ce făcuse pentru mântuirea păcii, și observă că n'a putut face nimic, de orec Germania este tot atât de iubitoare de pace ca și densusul, der că principele de Reuss nu trebuia să-l ia în rău, decât îi spune că nu totă lumea are această credință. Vina pentru acesta este a acelei prese germane, care era privită anul trecut ca fiind organul ministerului german al afacerilor străine. Acesta, prin articolele alarmătoare, a întreținut temerile de război și le-a făcut să crească prin desmințiri nedibace. Principele de Reuss răspunde că și cancelarul german s'a plâns despre lipsa de disciplină a presei germane, der, că nici împăratul, nici el, nu s'au lăsat să se influințeze de articuli din pressă.

La acestea generalul Leflô răspunde printr'o scrisoare, în care susține din nou, că Germania a voit în adevăr în 1875 să pornescă război contra Franciei.

SCRIRILE ZILEI.

Din Bucuresci se scrie: Carmen Sylva, poeta noastră încoronată, a născocit o ovațiune ingenioasă, ce o va face reginei Victoria a Angliei la jubileul ei. Regina Elisaveta a tradus în limba română memoriile de zi ale reginei Victoria și a dispus că din ele să se alcătuiască o edițiune populară. Regina poetă a provădit cu explicări tot ce ar pôte fi de înțeles pentru publicul cel mare și peste tot a apropiat de poporul său în cel mai amabil mod figura regentei englese. O edițiune de lux din acestă opă va trimite Carmen Sylva ca dar omagial la Londra.

În ședința de luni 6 Iunie n, a academiiei unguresci, profesorul gimnasiunii unguresci din Sibiu Nicolau Putnokoy vorbi despre „Etymologicum Magnum Romaniae și despre linguistica comparativă în România”.

Privitor la cazul dela Uzun, despre care am reproducut o telegramă a „Voinței Naționale”, foile unguresci comunică, că patrula română dela graniță a împușcat la 2 Iunie u. pe Blasiu Balazs din Casson în momentul când acesta trecu granița.

Poliția din locu a pus mâna pe cunoscutul pungaș Bodor Janos din Turchiș, i-a făcut distinsa „onore” de a-l fotografia și copia „cinstitei” lui fețe a i-o alătura la albumul criminalilor. Un polițai apoi l'a condus afară din oraș. Rămâne acum să se constate decât Bodor va uita ori nu „cinstea” ce i s'a făcut.

Ar vré să șie măhniții poporenii din Bodu, că ce a căutat părintele Crețaru în România tocmai în ziua de s-ții Constantin și Elena, când avea să se țină și esamenul cu băeții dela școală, ba și un mort il aștepta să-i dea binecuvântarea sa. Ce să caute? Gurile „rele” dicu, că o mărturie, care să facă pe părintele Crețaru, cu 30 fl. dați drept arvună, stăpân pe o casă de 2000 fl. Asta doră nu e puțin lucru. S'a supărat cu drept cuvânt și părintele protopop de fapta părintelui Crețaru, der sperăm că d-sa va căuta să scape de neplăcerile ce i le pricinuesc preotul din

Bodü, ér poporeni bodeni de astfelü de neajunsuri, făcëndü pe părintele Creitarü së-și vëqä de pnochiä, ér nu de cälëtorii dupä märturii.

—x—

Clușulü, cuibulü Kulturegyletului ardeleanü, a devenitü și unü cuibü alü sinucideilorü. Abia trece și së n'auđi despre unü impușcatü, unü spënduratü, unü înecatü ș. a. Sâmbäta trecutä o femeia, a treia de câteva țile, s'a aruncatü in Someșü; din întâmplare unü țëranü o vëqü și cu unü cärligü o scöse din apă încă viä.

—x—

La oficiulü poștalü din *Seghedinü* dispärușe in anulü trecutü o scrisöre cu 5375 fl. 45 cr. Bänuiala de a fi comisü defraudarea cäqü asupra funcționarului poștalü Enric Kristelly, care și fü destituitü, fără însë a'i se putë dovedi faptulü. De atunci Kristelly trăi in diferite localitätü făcëndü marü cheltueli. Afändü despre acësta tribunalulü din Seghedinü ordonä së fiä Kristelly strictü supraveghiatü; dër defraudatorulü prinđëndü de veste fugi in Pesta unde petrecea sub numele de Dr. Farkas. Aci inse totü i se infundä. La 1 Iunie n. c. fiindü arestatü, s'a găsitü sub căptușala pălăriei sale o notä de 50 fl. Suma defraudatä consta cea mai mare parte din astfelü de note.

—x—

La oficiulü orfanalü din *Erlau* s'a descoperitü in urma unei denunțäri făcute viceșpanului o defraudare comisä — cum se țice — de asessorulü oficiului orfanalü R. Sz. Cercetarea e in cursü.

—x—

Comisiunea municipalä a comitatului *Sibiu* a hotărütü së se dea asociațiunilor agricole de pe teritoriulü comitatului *subvențiuni* până in suma de 600 fl. pentru *cumpërare de mașini agricole*. Petițiunile au së se adreseze până la 25 Iulie a. c. și së arate in ea felulü mașinei, suma necesarä, numërulü membrilorü și starea averei asociațiunei, scopurile și întreprinderile deja realizate și ce au a mai fi realizate, numërulü și data statutelorü asociațiunei. Subvențiunile se dau numai pe temeiulü doveđii că mașina, eventualü mașinele, au sositü.

—x—

Mișcarea de *maghiarizare a serviciului divinü* ce s'a pornitü de câtva timpü in *Oedenburg* a dusü deja la rezultatulü — scrie „Egyetertes“ — că pe viitorü in biserica rom. cat. și evang. serviciulü divinü se va ține alternativü in limba germanä și ungerescä. — Mare degenerare a Nemțilorü de p'acolo!

—x—

Erü nopte Radnj Zsuzska din Eted, nepöta conductorului căii ferate Davidü Plașa de aci, a dispärutü fără veste din casa unchiului ei, ér Czirjak Nere din Giurgeu St. Nicörä a dispärutü din casa surorii ei ce trăese acolo. Poliția de aci urmăreșce pe cele douë porumbițe.

—x—

Din neglijența părinților *au arsü* acum câteva țile in comuna *Tara doi copii*. Părinții se duserä la câmp, lăsarä acasă pe copii și incuiarä ușile. In sobä ardea foculü, ér copii jucändu-se cu cărbunü o scänteia sări pe patü, așternutulü luä focü și copii arșerä împreună cu mai multe obiecte din casä. Părinții se fiä cu băgare de sëmă, mai alesü acum, când e timpulü lucrului la câmpü.

—x—

Cetimü in „România“, „Sâmbätä diminëta a fostü la *Câmpulungü* o *furtunü grozavä*. plöe și piaträ in mărimea alunelorü, pe alocurea in mărimea nucilorü. Gëmurțile dela case au fostü sparte. Päsëri au fostü omorite. Soldații, cari se aflau la eserciții pe platoulü Gruului, au suferitü multü. Loviturile petrelorü i-au rănitü la capü și la obrazü, și sângele le curgea șiroie pe față. Vitele fugiau spăimântate, muginätü. Furtuna și piatra au ținutü apröpe unü sfertü de ceasü. Pagubele suntü marü.“

—x—

Inspectoratulü porturilorü române, pentru a înlätura frustrațiunile vamale, a presintatü semnătorei agențilorü dela societäțile streine de navigațiune o adresä cu urmätorele îndatoriri. 1) D'a lua răspunderea pentru töte delictetele vamale comise de personalulü coräbiei. 2) D'a nu tolera la docurile lorü de descärcare coräbii străine mai nainte d'a fi obținutü permisuniunea autoritätilorü de portü române. 3) D'a lăsa coräbiile române in docurile lorü de debarcare, când acestea suntü neocupate. Reprezentanții societätilorü de navigațiune au făcutü observațiuni guvernului românü mai cu sëmă pentru prima condițiune.

Sfințirea stégului regim. 31 de inf.

La 7 Iunie s'a sfințitü cu mare pompä in Viena noulü steagü alü regimentului 31 de infanteriä romänescä alü marelui duce Fridrich Wilhelm de Meklenburg-Strelitz. Principesa de corönä Stefania a fostü patröna steagului. Cu acëstä ocașiune comandantulü de corpü br. *Schön-*

feld a adresatü comandai regimentului urmätoreä telegramä:

„Regim. 21 de inf., Viena. In numele soțilorü de arme de acasă, in numele întregului corpü alü 12 felicitü förte cordialü bravulü regimentü de casä sibianü; vechia vitejiä probatä și noroculü luptelorü së conducä steagulü sëu la nouë onoruri.“

Festivitatea acësta s'a serbatü solemnëlä și in Sibiu de cätträ batalionulü 4, garnisonatü acolo. alü aceluiași regimentü. Inainte de amëqi întregulü batalionü s'a dusü la biserica gr. or. din suburbii, unde s'a oficiatü unü serviciu divinü cäntändü escelentulü corü alü seminaristilorü. La amëqi corpulü oficerescü alü batalionului a datü unü banchetü festivü, la care s'au ridicatü toate însuflețite. Dela banchetü s'a trimisü regimentului in Viena o telegramä de salutare.

Soldații încă au trätitü bine, fiäcare companiä a regimentului a primitü pentru aceea qi 20 fl. adausü pentru mănecare și bëuturä.

Despre acëstä serbare cetimü in „Neue Freie Presse“ din 7 Maiu n. urmätorele:

Regimentulü de infanteriä Fridericü Wilhelm mare duce de Mecklenburg-Strelitz nr. 31, care a luatü parte la victoriösa luptä dela Aspern (1809) și care a excelatü prin vitejiä și in alte lupte și rëșboie, a serbatü astäqi inainte de amëqi festivitatea sfințirii drapelului sëu, la care festivitate principesä de corönä Stefania a luatü parte in persönä, figurändü ca nașa drapelului. Sërbarea a avutü locü in curtea casarmei Gumpendorf fiindü acësta bogatü împodobitü cu drapeluri, stindarde, embleme militare și guirlande de florü.

La örele 11 reg. luä posițiä sub comanda colonelului Pohl, comandantulü regimentului. Intre alții au mai luatü parte la acëstä serbare: comandantulü corpului de armatä 2, generalulü de artileriä baronulü Bauer împreună cu soția sa, brigadierii divisiiei de infanteriä 25, generalii Milde și Hilfenstein și cavalerulü de Thyr precum și unü mare numëru de ofițeri superiori și subalterni; apoi primarulü Sibiiului de Hochmeister și deputațiunea de ofițeri sositä la Viena pentru a lua parte la serbare in numele batalionului aiü patruea ce e in garnisöna din Sibiu.

La örele 10^{3/4} sosi principele și principesa de corönä. Comandantulü regimentului, colonelulü Pohl, oferi principesei de corönä Stefania unü frumosü buchetü de florü și exprimä totodatä mulțumita, pentru că principesa s'a induratü a lua parte in persönä la acëstä serbare. La sfinșitulü alocuțiunii colonelulü rugä pe principesa de corönä, ca së atirne însëși de drapelü panglica dărunitä regimentului; acestei rugäri principesa de corönä satisfäcü imediatü. Vicarulü militarü apostolicü, episcopulü Dr. Gruscha, oficiä apoi serviciulü divinü. După acësta urmä sfinșirea drapelului și apoi baterea cuielorü drapelului. Principesa de corönä bätü unü cuiu in numele Împëratului și apoi unü alü doilea in numele sëu. După terminarea ceremoniei päși inainte regimentului cadetulü, care purta drapelulü celü vechiu, de care atirna numai unü micü fragmentü de sdranță, lângä cadetü de-a stännga päși sub-oficernlü, care purta noulü drapelü. Comandantulü regimentului predete apoi noulü drapelü cadetului, ér sub-oficernlü päși cu drapelulü vechiu inapoia frontului. Formändü apoi regimentulü unü „quare“ colonelulü comandä la jurämentü și regimentulü puse jurämentulü in limba romänä pe noulü drapelü.

In aceeași qi dupä amëqi la örele 2 s'a datü in castelulü din Laxenburgü unü mare prändü, la care au luatü parte principele de corönä cu suita sa, brigadierulü generalulü de Thyr, comandantulü regimentului colonelulü de Pohl cu toți oficerii regimentului, episcopulü Dr. Gruscha și protopresbiterulü militarü Popovicü, primarulü Sibiiului de Hochmeister și deputațiunea de ofițeri ai batalionului alü patruea ce e in Sibiu in garnisönä. Primulü toastü la ridicatü principele de corönä Rudolfü intru sănëtaea Maiestätii Sale a Împëratului, apoi se intönä imnulü popularü. Alü doilea toastü ilü rostü eräși principele de corönä intru sănëtaea regimentului accentuändü la sfinșitü, că precum regimentulü și-a sciutü păstra demnitetea și vitejiä in trecutü, așa și pe viitorü së ținä cu credință la drapelulü sëu. Comandantulü regimentului colonelulü Pohl toastä intru sănëtaea principesei de corönä Stefania, ér acësta mulțami colonelului cu puține cuvinte. La örele 6 dupä amëqi se sfinșü prändulü. In casarmä se ospëtarä, pe vremea ce ținü prändulü, soldații regimentului.

„Pester Lloyd“ se exprimä astfelü asupra regimentului: „Regimentulü ardelenescü marele duce Mecklenburg-Strelitz nr. 31 e unulü din cele mai vestite și mai viteze regimente ale armatei. Drapelele regimentului de infanteriä nr. 31 au fostü încoronate cu laurü in nenumërate lupte și bätai; dela 1741, adecä de când regimentulü s'a înșințatü sub numele „Haller“, a numëratü totdeuna ca celü mai bravü între cei bravi; sub acestü nume ilü cunoscea și se temea de elü dușmanulü in rëșboiele silesiane, in rëșboiulü de șapte ani, in rëșboiele cu Francesii, cäștigändu-și la Aspern laurü neuitäqi ca

infanteria Benjaw-ky, la 1859 se luptä la Magenta și Solferino, ér la 1866 la Custozza cu o vitejiä nespusä.“

Mișcarea electoralä.

Zarandü, 7 Iunie n. 1887.

On. d-nule Redactorü! Din nenumëratele raporturi, ce aparü zilnicü pe arena publicitätii, este evidentü, că mișcările electorale, din cauza apropiatelorü alegerü de deputați dietali, suntü generale in țëra întrëgä, dela o margine până la cealaltä. Deosebirea este numai, că lupta între diferitele partide in unele cercuri, acum pentru prima öra, mai cu sëmă din cauza prelungirei mandatului deputațilorü dietali dela 3 la 5 ani, a luatü dimensiuni mai marü, ér in altele mai micü decätü inainte de acësta.

In Zarandulü nostru istoricü și mai cu sëmă in cerculü electoralü alü *Baiei de Crișiu*, lupta electoralä nici pe departe nu este așa de mare, precum numai inaintea de acësta cu vre-o 2—3 luni, când erau in prospectü 5—6 candidați cu programe și colorü diferite, cugetamü că va fi.

Uniculü candidatü seriosü este până acum d-lü advocatü și fostulü deputatü alü acestui cercü *Petru Truța* cu programa romänä naționalä.

Aici cautä së amintescü, că contrarii d-lui Truța, începëndü dela fișpanulü Pogány până la unii dintre cei mai din urmä primari comunalü voiescü a impedece alegerea, care — după prospectele din urmä — are së fiä unanimä. Acești contrari, conduși mai multü de interese materiale și personale, și nu intru atäta din motive politice, au formatü o clicä, in fruntea căreia se aflä protopretorele din Baia de Crișiu, Märkossy László. Acëstä clicä a *tout prix* voiesce së doböre pe d-lü Truța ori cu una, o-i cu alta. In lipsa unui altü contra-candidatü voiescü a face presiune asupra advocatului din Deva Hollaki Imre, ca acesta së primëscä candidatura.

Hollaki până acum nu s'a lăsatü a fi înduplecatü pentru primirea candidaturii de örece încätva și-a datü și cuvëntulü de onöre d-lui Truța, că nu vorä päși față de d-sa. Erü l'au așteptatü matadorii, ca së vinä la Baia së-și ținä cuvëntarea sa programä. Dër desamăgirea Hollakiștilorü a tostü amarä, când a sositü protopretorele Märkossy fără Hollaki. Apoi, ca së nu se finëscä lucrulü fără paradä, in fine s'au descärcatü trëscurile, după ceea ce protopretorele Markossy, proprietarulü Ulaiu și notarulü Tomuța au vorbitü ceva poporului, celü dântëiu ungeresce, ér cești din urmä romänesce, aruncändü mai multü invective in contra d-lui Truța și nisuindu-se a seduce poporulü cu aserțiuni false.

Decä r fi venitü erü Hollaki in Baia ar fi întâmpinatü multä lume, deoarece in Baia chiar acum e timpulü nedeiei Rosaliilor, care ține până mäne, la care și alteam se adunä multü poporü de prin comunele învecinate. Alegătorii Hollakiștilorü recvirați anume pentru ția de erü, altcum n'au fostü numëroși, cu töte că in douë locuri, la crășma cea mare și la arendatorulü Buberik, li se da gratis de bëutü.

Poporulü cu acëstä ocașiune nu s'a lăsatü sedusü. Mulțimea și-a petrecutü pe banii sëi proprii. Din gura mai multora am auđitü țicëndü: nu se cade së ne vindemü noi sângele, neamulü și omenia nösträ pe bëutura dușmanilorü nostri și pe arginții lui Iuda.

Totü Romänulü trebuie së se bucare de asemenea enunțiațiuni.

Douë momente mai caracteristice voiu së vë amintescü, On. D-nule Redactorü, dintre mișcările electorale de aici.

Unü momentü este, că in acestü cercü nu voiesce së candid.ze nici guvernulü și nici vre-una din oposițiunile ungeresce. Nici nu au terenü, pentru că cerculü, cu puținä excepțiune, este curatü romänescü. Dër cu töte acestea aparatulü administrativü a lucratü și lucrä cu töte puterile in contra d-lui Truța.

Listele electorale încă suntü compuse anume: In vre-o 74 de comune ale acestui cercü de alegere suntü 2407 alegători. Mulți îndreptäțiți au rëmasü afarä in loculü cărorä s'au pusü alții in modü ilegalü, ca së se pöä pescui in tulbure. In 2 a l. c., când s'au alesü comisiunile de alegere pentru acestü cercü din causä că numërulü alegătorilorü trece peste 1500 s'au alesü douë comisiuni, alegëndu-se in ambele anume inimicii personalü ai d-lui Truța. Afarä de acestea, pentru acestü cercü s'au luatü dispozițiuni ilegale și förte drastice și anume: a) candidatura d-lui Truța numai atunci së se primëscä, decä se va dovedi cu atestatü, că d-sa este alegëtorü, b) alegătorii partidei romäne numai așa vorü fi lăsați së intre in orașü, decä vorü produce atestatü, că au dreptü de alegere, c) pentru susținerea ordinei, sëu mai bine țicëndü pentru a putë esercita presiune și mai mare asupra alegătorilorü, afarä de cei 10 gendarmü din cele douë preture s'a dispusü, ca së se mai aducä 24, etc. Despre aceea nici nu mai amintescü, că voiescü a seduce alegătorii și cu aceea că d-lü Truța n'ar fi alegëtorü, și că prin urmare n'ar putë fi alesü. Dër apoi ce së mai țicü, când chiar și magistrulü poștalü din Baia de Crișü cu numele: Schiesel Károly din considerațiuni formalistice mi-a făcutü astäqi dificultäqi de n'am pututü espeda douë telegrame menite së mërgä la douë țiare romäne.

Altü momentü și mai neplăcutü este, că in clicä lui Märkossy et consortes îndreptatä contra d-lui Truța se aflä și cäți-va Romäni și anume: familia Mihalovits cu trei gineri ai sëi între cari suntü doi notari și unulü proprietarü, toți trei romäni. De bëiranulü Mihalovits și de cei doi notari încă nu më mirü tare; deoarece notarii suntü notari și-și temü preturile, apoi socrulü lorü Mihalovits își are și elü trecutulü sëu tristü ca toți renegații. Anii 1848/9 suntü încă in viä memoria. Më mirü însë mai tare de cestü din urmä, care ca omü cu stare, independentü și aderentü alü programei naționale, se lasä sedusü; më döre inima când ilü vëdü, că mai numai din motive personale se face instrumentü adver-

sariloru causei române. Numele îl retacă, pentru că sperăz încă, că dără celū puțin în ora a douăspredecea se va înforce la calea adevărului.

Clica lui Márkossy nu se mulțimesce cu fiasculū de erf. Cu promisiunea unei diune de 5 fl. voiesce a aduna 100 de ómenī, cu carī în 9 n. l. e sē mērgă la Deva ca pre 10 Iunie n. sē-lū aducă pe Hollaki la Baia, sē-și țină cuvântarea sa programū. Vomū vedea, că pre cine vorū afla.

Altcum cu tóte aceste reușirea d-lui Truța este ca sigură.

Notezū, că alegerea va fi în 17 Iunie, când va fi în întregū comitatulū Huniádorei.

După prospectele de până acum sperămū, că d-lū Truța va fi alesū orī cu unanimitate orī cu majoritate considerabilă.

Dacă s'ar întâmpla sē se pună în aplicare măsurile secrete decise, mī-e témă, că acestū poporū în ziua de alegere se va resbuna cumplitū.

Cu privire la măsurile ilegali s'a făcutū raportū la ministru, cerēndu-se respectarea legēi. Se va mai face încă unulū, în care se va cere unū comisarū și două compānii de soldați, pentru asigurarea libertății de alegere.

Aelius.

Lista de subscripțiune,

deschisă de „Gazeta Transilvaniei“ pentru comunele române din Ardelū nenorocite prin incendiu și inundare.

Au mai încursū :

Prin nobila stăruință a d-lui avocatū I. T. Chețianu din Craiova, pe lista d-sale, dela :

I. T. C. Chețianu	110	Lei noi.
Societatea „Carpații“	100	„ „
Panait Coceleis	40	„ „
S. Somanescu	20	„ „
P. Chițu	10	„ „
I. Fauru	10	„ „
I. Popū	10	„ „
M. Strejanu	10	„ „
Dr. Antonini	5	„ „
S. Mihailescu	5	„ „

Suma 320 Lei noi

Adăugēndū la acēsta suma din nr.

115 alū „Gaz. Trans.“ 227 fl. 43 cr. și 900 Lei noi (Va urma). Totalū 227 fl. 43 cr. 1220 Lei noi

Le mulțumimū generoșilorū contribuitorū în numele nenorocițilorū, dorindū ca nobilulū lorū esemplu sē afle imitatorū pretutindena.

Mulțămită publică.

Sarcinile publice de tótă specia apasă cu deosebire pe poporulū agricolū, și în specie pe poporulū românū, — a căruia ocupațiune predilectă în cea mai mare parte este agricultura — într'o măsură atât de mare, încātū de multe orī îl facū sē-și uite de ceea ce are mai scumpū, de biserică, carea în decursulū seculilorū i-a conservatū limba și individualitatea națională. Intre aceste biserici, carī reclamă sprijinulū poporului, se numără și biserica gr. cat. din Tritulū de susū. De multe ar avē lipsă acēstă biserică, dēr cea mai mare lipsă a dus'o în vasele sacre, pe carī nu-mī convine a le descrie. Spre delātu rarea acestui neajunsū nu am aflatū mijlocū mai corēs-punătorū, decâtū deschiderea contribuțiilor benevole sub decursulū serviciului divinū, unde fiesce care sē pótă sucurge cu obolulū sēu. Și nu lipsei de pietate, ci lipselorū materialī este a se ascrie, că contribuțiile anuali în trei ani au variatū între 70 cr.—1 fl, ēră în anulū trecutū abia cāțiva cruceri. Mī-am adusū aminte atunci de cuvintele unui arhieru de piă memoria : „Așa-ți trebuie Ție Dómne...“ etc.

Pe când era dēră sē renunțamū la sperarea de a putē avē vase sacre la s. biserică, ne-a surprinsū plăcutū d-lū Dionisiu St. Șilulū, jude reg. pensiunatū în Turda, donāndu-ne unū potirū frumosū, discū și stelută. Poporulū din Tritulū de susū cunoșce bine pe d-lū Șilulū, de când funcționase aici ca jude cercualū, și de aceea, când i s'a publicatū acestū actū marinosū în s. biserică, întregū poporulū cu bucuriă a oftatū d-lui Șilulū : „Sē trăiască“ și „sē-lū țină Dumneșeu la mulți ani!“

În sperare, că nu voiū vătēma modestia ce-lū caracterisēază pe d-lū Dionisiu St. Șilulū, îmi ținū de datorință a-i aduce și pe acēstă cale în numele credincioșilorū miei cea mai cordială mulțămită pentru generositatea manifestată față de noi, dorindū, ca Provedința divină sē lū țină în pace încă mulți ani spre binele și bucuria națiunei nōstre.

Tritulū de susū, 2 Iunie 1887.

Basiliiu Mascu, parochū gr. cat.

STATUTELE

pentru „PREVEDEREA“, Asociațiune de creditū și depunerī în Codlea

I. Firma.

§ 1. „Prevederea“, Asociațiune de creditū și depunerī.

II. Scopulū.

§ 2. Scopulū „Prevederei“ este a da asociațiilorū ocaziune sigură și lesnicioasă, ca sē-și adune prin depunerī mērunte lunare unū capitalū, a deștepta astfeldū pornirea de economiă și de stringeri de capitale, și a fructifica sumulițele, care suntū împrăștiate fără folosū, pre lângă siguranța necesară și interesele cuviincioase, a aju-

tora prin banii adunați pe acei asociați, carī pentru economia sēu industria lorū arū avea lipsă de vre unū ajutorū.

III. Reședința.

§ 3. Reședința Asociațiunei este Codlea.

IV. Formarea „Prevederei“.

§ 4. „Prevederea“ se fundēază pe timpū nedeterminatū, obligāndu-se fie-care membru participāndū a funda prin depunerī lunare de minimum 50 cr. celū puținū o cvotă de capitalū, care este ficsată cu 50 fl. v. a. Cvotele subscrise se potū plăti și deodată.

§ 5. Nicī unū membru n'are dreptulū sē-și ceră depunerile lunare afară înainte de a fi implinitū celū puținū o cvotă de 50 fl. v. a.

§ 6. Dacă unū membru, care și-a implinitū o cvotă, voiesce sē iasă din Asociațiune, trebuie sē-și anunțe Direcțiunei dorința de repășire celū puținū cu 6 luni înainte de adunarea generală.

§ 7. Nicī o cvotă nu se va putē restitui fără espresa autorisațiune a adunării generale.

§ 8. Atātū depunerile lunare, câtū și cvotele de capitalū prin interese participă la profitulū curatū alū Asociațiunei. Dividenda pentru depunerile lunare se va adauga la depunere până se va forma o cvotă completă. Vērsămintele mai micī de 6 fl nu participă la dividendă.

V. Admiterea de a fi membru și încetarea de a fi membru.

§ 9. Membru ordinarū pótē fi orī ce persōnă onestă fără privire la etate și genū, precum și orī ce corporațiune recunoscută, carea se obligă a forma celū puținū o cvotă de capitalū de 50 fl. v. a vērsāndū pe lună celū puținū 50 cr. la cassa „Prevederei“ precum și o tacsă de înscriere de 50 cr. de fie-care cvotă.

§ 10. Taxa de înscriere, după împrejurări, se pótē și mai mări.

§ 11. Intrarea în Asociațiune se face orī și când pe basa unei cereri în scrisū.

Primirea o face Direcțiunea, carea pótē și respinge cererile, fără însă a arāta motivele de respingere.

§ 12. Incētă de a fi membru :

- a) Acela care tróre.
- b) Acela care falimentēază.
- c) Acela care se strāmută din Codlea.
- d) Acela care nu urmēză regulatū cu depunerile lunare.
- e) Acela care lasă în suferință vre-o altă obligățiune față de Asociațiune.
- f) Acela care lucră în contra statutelorū și decisiunilorū acestei Asociațiuni.

În casulū de sub a și b depunerile cu dividendă se vorū restitui succesoralū de dreptū alū membrului anume, capitalulū 3 luni după denunțare, ēră dividendă atunci când se numără și celorlalți membri.

„Prevederea“, avēndū dreptū de retențiune va opri o sumă cuviincioasă din banii membrului pentru acope-rirea creantelorū lui.

VI. Drepturile și îndatoririle membrilorū.

§ 13. Fiecare membru maiorēnū :

- a) are dreptū a cere hanī împrumutū dela Asociațiune. Direcțiunea i va accorda suma pentru care ilū va afla solvabilū.
- b) are dreptū a face și alte depunerī de economii nu numai cele destinate pentru formarea cvotelorū de capitalū.
- c) are dreptū a participa și vota la adunările Asociațiunei.
- d) are dreptū a garanta pentru alți datornicii nemembrii.
- e) are unulū și acelașū membru, până la inclusive 10 cvote, de fie-care cvotă câte unū votū, ēr peste 10 cvote, câte voturī pótē esercia unulū și acelașū membru, va decide Direcțiunea.
- f) are dreptū a pretinde după numărulū cvotelorū partea convenindă din profitulū curatū.

§ 14. Minorenii și femeile la adunările Asociațiunei și la votisări se represintă prin plenipotențiatī.

§ 15. Fie-care membru din contră este datorū :

- a) A plăti tacsă de înscriere conformū § 9.
- b) A plăti ratele lunare conformū §. 4.
- c) A plăti pentru întârzierea ratei lunare pentru fie-care rată pe lună o pedēpsă de 10 cr.

Dacă însă întârzierea de plată ar trece peste 6 luni, membrulū respectivū va fi esclusū (§. 12 lit. d.), ēr depunerile i se vorū restitui (fără dividendă și fără sumele vērsate sub titlu de pedēpsă), trei luni după proxima încheiere de conturī ale Asociațiunei.

d) Membrii Asociațiunei rēspundū pentru datoririile și daunele Asociațiunei numai până la concurența cvotelorū ce au vērsatū orī s'au obligatū a vērsa.

VII. Capitalulū.

§ 16. Capitalulū Asociațiunei se compune din cvotele membrilorū.

§ 17. Membrii primescū libele în carī se vorū însemna depunerile.

§ 18. Prețulū libelelorū vorū trebui sē-lū rebonifice partidele.

§ 19. Cvotele și vērsămintele asupra lorū, formāndū capitalulū, nu vorū putē fi esecvate în folosulū altora. Ele rēspundū mai întâiu obligāmintele membrului față de Asociațiunea, și numai după ce s'au escontentatū acēsta și după ce se vorū fi implinitū tóte formele prescrise aici pentru ridicare vorū putē sē reclame dela cassa Asociațiunei.

§ 20. Libelele perdate se anulēază prin amortisare legală. Contra actului de amortisațiune se va elibera membrului unū duplicatū de libelū ceea ce se notēază și în registrulū Asociațiunei.

§ 21. Depunerī de economie se primescū și dela nemembrii. Pentru aceste depunerī se vorū estrada alte soiuri de libele, în carī conformū regulamentului votatū ad hoc de Direcțiune se vorū nota procentele și condițiunile de ridicare.

§ 22. Cerēndū trebuința Asociațiunea și va rescontenta efectele din portofoliu. (Va urma).

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

SEGHEdinū, 10 Iunie. — Construirea stăvilărilor inelarū dela stăvilărilor Tissei micī progresēază cu bunū succesū. Macālulū și Vasarhely se consideră ca asigurate. Lele e în parte inundatā.

PARIS, 10 Iunie. — S'au luatū la granița nordică măsurī de precauțiune contra pētrunderii în Francia a greviștilorū belgianī.

BERLIN, 10 Iunie. — Visitarea prințului de corōnă în prezența profesorului Makenzie din Londra a datū rezultate cu totulū mulțămitorē.

BELGRADŪ, 10 Iunie. — Scirea „Lloydului“ : A isbucnitū o crisă ministerială, Garașanin a demisionatū. Christiei și Proticī au refusatū a forma cabinetulū.

DIVERSE.

Vițelū monstru. — Din Pusza-Cso primesce „Bud. Tgblt.“ următorea curioasă scire : Vaca locitorului de aci Ignaz Dezon a fātātū unū vițelū, ale cărui abnormități întrecū tóte cele de până acum. Vițelulū are optū piciorē perfectū dezvoltate, e de amēdouē sexurile, în mijloculū spinărei are unū capū cu unū ochiu și cu patru urechi. B. T. țice că scirea o are din prea bunū isvorū, decâtū ca sē se cređă că e o păcălélă.

Minunile electricității. — Electricitatea a dobānditū de curēndū o aplicațiā neașteptată. Toți sciū ce plicticosū e sē te uiți cēsuri și țile întregī, decât ai mania pescuitului cu undița, la dopulū ce plutesce și care îți aratā când se prinde peștele. Cu ajutorulū electricității, de acumū înainte se va putea pescui fără cea mai mică ostenelă, fără a fi trebuință sē se uite măcarū cine-va la dopū. Orbii vorū putea pescui cu undița. Eță în ce consistă nāscocirea : Firulū de mātăsă alū undiței are într'ensulū două fire de aramă isolate, carī mergū pe o parte la dopū, și pe de altă parte la bățulū undiței, în care s'a aședatū o pilă electrică cu o bobină de inducțiā. Dopulū are două bucăți de metalū legate cu firele ; pe datā ce peștele trage în josū dopulū, amēdouē bucățile de metalū vinū în atingere și curentulū se stabilescē, producēndū o gădilitură în palma celui ce ține undița. Dēr acestu sistemū a fostū pe datā perfecționatū. Pescuitorulū n'are trebuință sē ție undița în mână. Elū o pótē înțepeni în pāmēntū și e înșciințatū de prinderea peștelui printr'unū sunetū de clopoțelū.

Catastrofă într'unū circū. — Orașulū din Rusia de sudū, Neșinū, a fostū la 15 Maiu teatrulū unei catastrofe teribile. În sēra acelei țile, pe când publiculū era adunatū în circulū frațilorū Nikitin din Moskva, d'odatā isbucni o furtună rēsturnāndū coperișulū de scāndurī alū circului. Gazulū din tóte lāmpile se vērsă pe publicū și se aprinseră hainele multorū persōne. Când publiculū vēđū flacările, fū cuprinsū de o spaimă nespūsă. Dāndū țipete sfșișitorē, tótă lumea căuta sē scape cum putea ; unii cercau sē dea josū pāreții de scāndurī, dēr inzadar. Mulțimea se grāmādea, se imbulzea. Deodată scāndurile se rupseră ; femei, bărbați, copii, cădură unii peste alții ; peste 300 persōne au fostū călcate și rēu rānite. Șēpte persōne au suferitū arsuri grave. Dacă publiculū nu reușea sē esē, n'ar fi scăpatū nimenī din flacări. Mulți cai din circū au suferitū leziuni.

Necrologū. — Irma Szabo, ficia d-lui comisarū polițienescū din locū Al. Szabo, elevă în classa IV de țețițe, a încetatū din viață în vērstă de 10 ani. — Fiă-i țerina ușorā !

Editorū : Iacobū Mureșianu.
Redactorū responsabilū Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Valena din 8 Iunie st. n. 1887.

Table with financial data including Rentă de aur, Rentă de hârtie, and various bonds and currencies.

Bursa de București.

Cota oficială dela 22 Maiu st. v. 1887.

Table with financial data including Renta română, Renta rom. amort., and various bank notes.

Cursul pieței Brașov:

Table with financial data including Bancnote românești, Argint românesc, and various currencies.

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite exact arătându-se și posta ultimă.

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription prices for Austro-Ungaria: pe trei luni (3 fl.), șese luni (6 fl.), un an (12 fl.).

Pentru România și străinătate:

Table showing subscription prices for Romania and abroad: pe trei luni (10 franci), șese luni (20), un an (40).

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

TARIFA

anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6. Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Table showing discounts for repeated advertisements based on frequency: 3-4 or (10%), 5-8 (15%), 9-11 (20%), 12-15 (30%), 16-20 (40%), Dela 20 de repetiri în sus (50%).

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac în-voir și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Iunie st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for lines Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș, including departure times and station names.

Nota: Orele de nopte sunt cele dintre liniile grose.